

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

25–29. januar 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Februar 2021.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1

Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 29. 1. 2021.	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.714,24	-3,31%	13,47%
Dow Jones Industrial	SAD	29.982,62	-3,27%	4,34%
NASDAQ	SAD	13.070,69	-3,49%	40,92%
Dax 30	Nemačka	13.432,87	-3,18%	0,66%
CAC 40	Francuska	5.399,21	-2,88%	-9,33%
FTSE 100	Velika Britanija	6.407,46	-4,30%	-14,38%
NIKKEI 225	Japan	27.663,39	-3,38%	18,32%
Shanghai Composite	Kina	3.483,07	-3,43%	17,02%

Izvor: Bloomberg.

1.3

Kretanja na deviznom tržištu

EUR			USD			
Kurs	Promena EUR u %		Kurs	Promena USD u %		
	1w	YoY		1w	YoY	
EUR/USD	1,2132	-0,29%	10,24%	USD/EUR	0,8242	0,28% -9,30%
EUR/GBP	0,8852	-0,48%	4,66%	USD/GBP	0,7297	-0,18% -5,05%
EUR/CHF	1,0804	0,23%	0,72%	USD/CHF	0,8905	0,51% -8,64%
EUR/JPY	127,03	0,57%	5,75%	USD/JPY	104,70	0,86% -4,08%
EUR/CAD	1,5533	0,28%	6,92%	USD/CAD	1,2803	0,57% -3,01%

Izvor: Bloomberg.

1.4

Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR			LIBOR									
				USD		GBP		CHF		Nivo u %	Promena u b.p.		
	Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.					
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY				
O/N	-0,56%	-0,3	-2,4	0,06%	1,0	-147,0	0,05%	0,3	-65,7	-0,73%	0,1 -1,5		
1M	-0,57%	-1,4	-11,3	0,12%	-0,5	-152,6	0,03%	-0,2	-60,4	-0,81%	-0,3 -4,8		
3M	-0,55%	-0,8	-14,9	0,20%	-1,3	-157,5	0,04%	0,4	-66,2	-0,76%	0,3 -7,5		
6M	-0,53%	-0,6	-19,5	0,22%	-1,3	-155,6	0,04%	0,0	-70,8	-0,73%	-0,4 -9,6		
12M	-0,51%	-1,4	-24,3	0,31%	-0,1	-153,6	0,08%	0,1	-73,1	-0,61%	-0,5 -10,8		

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci, a €STR, SOFR, SONIA i SARON za O/N.

Izvor: Bloomberg.

1.5

Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12. 9. 2019.	11. 3. 2021.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00–0,25	-1,00	15. 3. 2020.	17. 3. 2021.	0,00–0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19. 3. 2020.	4. 2. 2021.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27. 3. 2020.	10. 3. 2021.	0,25
Narodna banka Švajcarske	-0,75	-0,50	15. 1. 2015.	25. 3. 2021.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,29% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,2059 do 1,2134 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,2118 do 1,2157 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Početkom nedelje dolar je ojačao u odnosu na evro i najznačajnije valute, usled povećane averzije prema riziku kod učesnika na tržištu, izazvane zabrinutošću zbog pojave novih sojeva virusa, problemima i kašnjenjima u isporukama vakcina nekoliko proizvodača, kao i vestima da će novoj Bajdenovoj administraciji biti potrebno više vremena (verovatno nekoliko dodatnih nedelja) da obezbedi podršku za usvajanje predloženog novog paketa fiskalne pomoći. Na slabljenje evra uticali su i lošiji ekonomski podaci u Evropi – IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj smanjen je sa 92,2, koliko je iznosio u decembru, na 90,1 u januaru, što je više od očekivanja (91,4). Pored toga, pažnja investitora bila je usmerena na sastanak FED-a, za koji se očekivalo da predsednik Pauel naglasi da će FED zadržati trenutno, vrlo ekspanzivno stanovište monetarne politike i u narednom periodu.

Sledećeg dana, sentiment na tržištu je popravljen, a investitori su povećali tražnju za rizičnjim valutama, uključujući i evro. Takođe, u utorak je objavljeno da je indeks poverenja potrošača u SAD u januaru imao vrednost od 89,3, nešto iznad očekivanja (89,0) i vrednosti u prethodnom mesecu (87,1), kada je dostigao najniži nivo za poslednja četiri meseca.

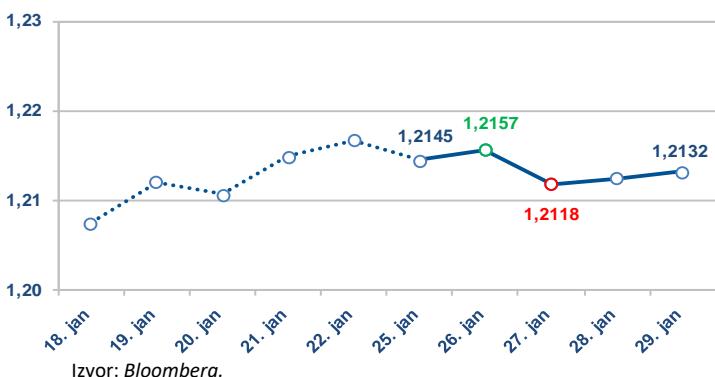
U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 0,29%

Sredinom nedelje na tržištu je ponovo ojačao *risk-off* sentiment, jer se kod investitora javila zabrinutost oko ekonomskih posledica virusa korona, naročito nakon što je FED u izveštaju sa sastanka naveo da je oporavak ekonomije SAD u poslednjih nekoliko meseci usporen, posebno u sektorima koji su pod najvećim uticajem epidemije, kao što su ugostiteljstvo i zabava, gde se beleži i veliki pad zaposlenosti, usled čega su cene akcija i prinosi državnih obveznica SAD smanjeni, dok je dolar, kao valuta sigurnog utočišta, dobijao na vrednosti. Istovremeno, nemačka vlada je smanjila prognozu rasta za ovu godinu na 3%, znatno niže od jesenje projekcije (4,4%), što je dodatno uticalo na slabljenje evra.

U četvrtak je sklonost ka preuzimanju rizika kod investitora povećana, pa je dolar slabio, dok je evro dobijao na vrednosti, nakon što je objavljeno da je broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD u toku nedelje koja se završila 23. januara više od očekivanja i iznosio je 847 hiljada (očekivano 875 hiljada), nakon 914 hiljada u prethodnoj nedelji. Takođe, stopa rasta BDP-a SAD, prema preliminarnoj proceni, za četvrtu tromesečje bila je generalno u skladu sa očekivanjima i iznosila je 4,0% u odnosu na prethodno tromeseče anualizovano, dok pad BDP-a za celu 2020. iznosi 3,5%, najniže od Drugog svetskog rata.

1.6

Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

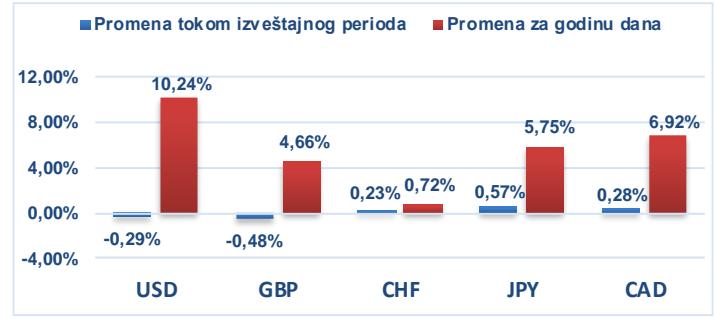
1.7

Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8

Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Krajem nedelje na tržištu je zadržan *risk-on* sentiment, usled čega je dolar nastavio da slabiti. U petak je objavljeno da je stopa rasta PCE deflatora u SAD u decembru iznosila 0,4% u odnosu na prethodni mesec, odnosno 1,3% za poslednju godinu dana, dok je bazni PCE indeks u decembru bio 0,3%, odnosno 1,5% za poslednju godinu dana, a ovi podaci bili su bolji od očekivanja. Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema konačnoj proceni za januar, imao je vrednost od 79,0, blago ispod očekivanja (79,4), preliminarne procene (79,2) i vrednosti u prethodnom mesecu (80,7).

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,2132 dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajne nedelje, prinosi državnih obveznica SAD blago su opali duž cele krive prinosa, tako da njen nagib nije promenjen. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za 1,4 b.p. (na 0,11%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za 2 b.p. (na 1,07%).

Prinosi su opali usled povećane averzije prema riziku kod učesnika na tržištu, izazvane zabrinutošću zbog pojave novih sojeva virusa, problemima i kašnjenjima u isporukama vakcina nekoliko proizvođača, kao i vestima da će novoj Bajdenovoj administraciji biti potrebno više vremena (verovatno nekoliko dodatnih nedelja) da obezbedi podršku za usvajanje predloženog novog paketa fiskalne pomoći.

Na sastanku koji je završen u sredu, FED je zadržao referentnu kamatnu stopu na istom nivou (raspon od 0,0–0,25%). FED je odlučio da nastavi neto kupovine u okviru programa QE najmanje u istom obimu, 80 mlrd dolara državnih obveznica i 40 mlrd dolara hipotekarnih obveznica mesečno. FED je takođe ostavio nepromenjene prognoze kada je u pitanju referentna stopa, te i dalje očekuje da će stopu zadržati na ovom nivou sve dok stanje na tržištu rada ne dođe na nivo pune zaposlenosti i dok stopa inflacije ne dostigne 2% i ne bude na putu da premaši taj nivo u određenom periodu. Takođe, u delu koji se odnosi na program QE, ponovo se navodi da će se njegovo sprovođenje nastaviti „sve dok se ne postigne dalji značajan napredak u pravcu postizanja ciljeva maksimalne zaposlenosti i stabilnosti cena”.

FED ne menja monetarnu politiku

Stopa rasta BDP-a SAD, prema preliminarnoj proceni za T4, iznosi 4,0% u odnosu na prethodno tromeseče anualizovano, što je nešto niže od očekivanja (4,2%), a nakon rekordnog rasta od 33,4% u T3. Pad BDP-a za celu 2020. iznosi 3,5%, što je najgori rezultat od Drugog svetskog rata. Potrošnja stanovništva, koja čini najveći deo BDP-a SAD, povećana je za 2,5%, što je niže od očekivanja (3,1%). Bruto investicije su povećane za 25,3%, a javna potrošnja je smanjena za 1,2%. Negativan doprinos rastu BDP-a imao je i neto izvoz, usled većeg rasta uvoza (29,5%) od izvoza (22%).

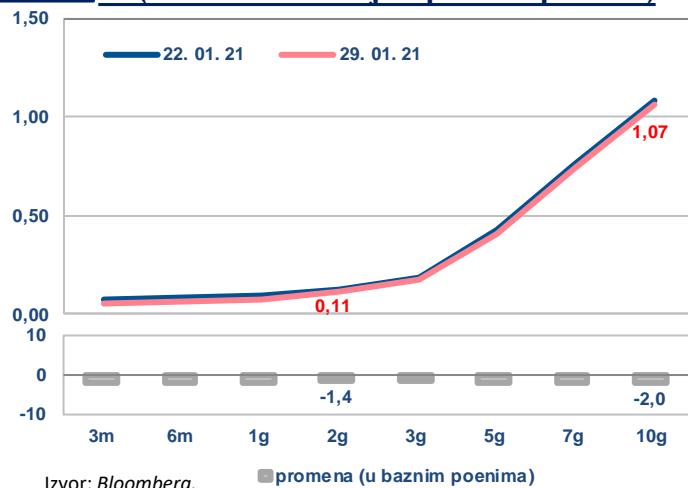
BDP u T4 povećan za 4,0% u odnosu na T3 anualizovano; BDP SAD u 2020. smanjen za 3,5%

Stopa rasta PCE deflatora u SAD u decembru je iznosila 0,4% u odnosu na prethodni mesec, odnosno 1,3% za poslednju godinu dana (nakon 1,1% na kraju novembra). Bazni PCE indeks, koji isključuje cene hrane i energenata i predstavlja pokazatelj inflacije kome FED pridaje naročitu važnost, u decembru je bio 0,3%, odnosno 1,5% za poslednju godinu dana. Svi podaci su bili nešto iznad očekivanja i vrednosti u prethodnom mesecu, ukazujući na nešto brži oporavak inflatornih pritisaka u SAD krajem prošle godine, iako su oni i dalje slabi, a stopa inflacije je daleko ispod ciljanog nivoa FED-a od 2%.

Indeks poverenja potrošača u SAD u januaru je iznosio 89,3, što je nešto iznad očekivanja (89,0) i vrednosti u prethodnom mesecu (87,1), kada je dostigao najniži nivo za poslednja četiri meseca. Komponenta očekivanja povećana je za 5,5 poena, na 92,5, što je najviši nivo za poslednja tri meseca, dok je komponenta procene trenutne situacije ponovo smanjena, za 2,8 poena, na 84,4, nakon što je u decembru smanjena za gotovo 19 poena.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

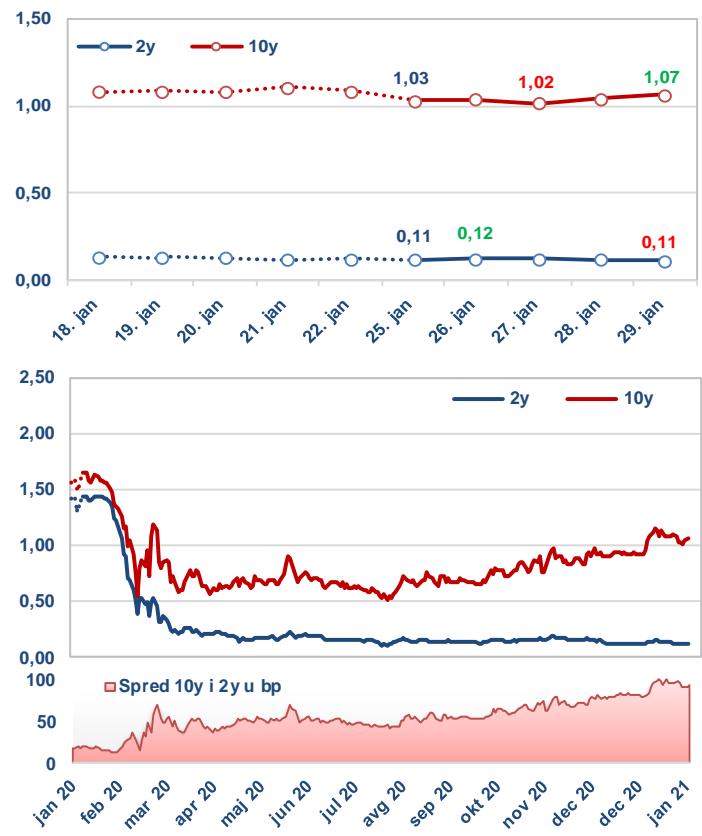
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Indeks poverenja potrošača	Jan.	89,0	0,9	87,1
Stopa rasta BDP-a, QoQ, anualizovano, prva procena	T4	4,2%	4,0%	33,4%
Bazni PCE deflator, MoM	Dec.	0,1%	0,3%	0,0%

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica blago su smanjeni duž cele krive. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za 2,5 b.p., na -0,74%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za 0,5 b.p., na -0,52%. Pad prinosa posledica je povećane neizvesnosti usled pojave novih sojeva virusa, kao i izjava članova ECB-a da ne treba u potpunosti isključiti mogućnost smanjenja kamatnih stopa.

IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj smanjen je sa 92,2, koliko je iznosio u decembru na 90,1 u januaru, što je više od očekivanja (91,4). Pad beleže obe komponente indeksa – komponenta procene trenutne situacije smanjena je sa 91,3 na 89,2, dok je komponenta očekivanja za narednih šest meseci smanjena sa 93,0 na 91,1. Do pada vrednosti indeksa došlo je usled velikog pada poslovne klime u maloprodajnom sektoru, kao posledica restriktivnih mera u borbi protiv virusa korona. Proizvodni sektor solidno funkcioniše i u uslovima pandemije, ali i kao posledica snažnog ekonomskog oporavka u Kini.

Stopa inflacije u Nemačkoj povećana je na 1,6% u januaru u odnosu na isti mesec prethodne godine (očekivano 0,5%), nakon -0,7% u decembru. Rast inflacije pre svega je posledica prestanka važenja smanjenja stope PDV-a, viših cena energetika i novog poreza na emisiju ugljen-dioksida. U narednom periodu, može se očekivati dalji rast godišnje stope inflacije u Nemačkoj, jer će se efekat niže osnovice kod cena energetika videti tek u narednim mesecima, dok će se efekat niže osnovice zbog smanjenja stope PDV-a videti tek nakon leta. To bi, zajedno s rastom cena u pojedinim sektorima nakon ponovnog otvaranja ekonomije, moglo da doveđe do stope inflacije od preko 2% nakon leta. Ipak, fundamentalni inflatori pritisci će i dalje ostati slabi.

Stopa inflacije u Nemačkoj u januaru povećana na 1,6% u odnosu na isti mesec prethodne godine

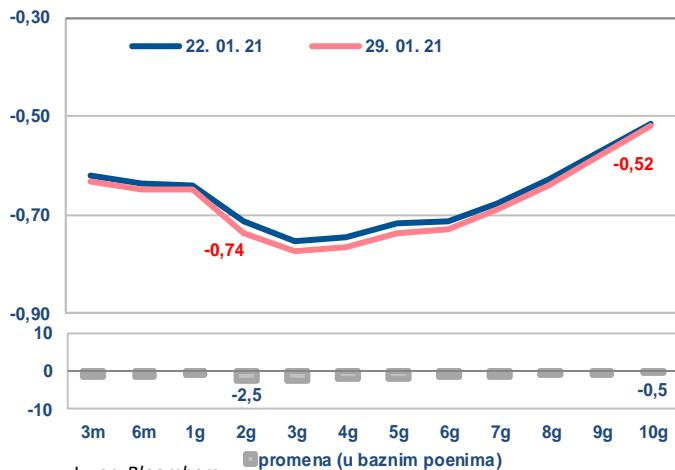
Stopa rasta BDP-a u Nemačkoj, prema preliminarnoj proceni, za četvrtu tromeseče prethodne godine iznosi 0,1%, nešto iznad očekivanja (0,0%), a nakon rasta od 8,5% u prethodnom tromesečju. Na godišnjem nivou, BDP je u četvrtom tromesečju niži za 2,9%, dok je za celu 2020. nemačka privreda zabeležila pad od 5,0% ili 5,3% (prilagođeno za kalendarski efekat), što je najgori rezultat od finansijske krize 2009, ali znatno bolje nego što se očekivalo na početku pandemije i u odnosu na druge evropske zemlje. Komponente BDP-a biće objavljene krajem meseca, ali se očekuje da su glavni nosioci rasta bili građevinski sektor i izvoz. Ovi podaci ukazuju na to da je uticaj drugog zatvaranja na ekonomiju bio mnogo manji, čime je Nemačka izbegla dvostruki pad u 2020, ali se usled produžavanja restriktivnih mera i sporijeg odvijanja vakcinacije u prvom tromesečju ove godine može očekivati novi pad.

BDP u Nemačkoj u T4 2020. povećan za 0,1%; tokom 2020. godine nemačka privreda zabeležila pad od 5,0%

Pokazatelj ekonomskog sentimenta (ESI) za zonu evra smanjen je u januaru za 0,9 poena, na 90,5, usled produžavanja trajanja restriktivnih mera i sporijeg odvijanja procesa vakcinacije. Pad vrednosti indeksa je pre svega posledica pada poverenja u oblasti maloprodaje i nešto manjeg pada u oblasti usluga i kod potrošača. Komponenta indeksa koja se odnosi na industrijski sektor je povećana, dok je sentiment u građevinskom sektoru skoro nepromjenjen. Pokazatelj očekivanja zaposlenosti (EEI) takođe je smanjen u januaru, za 1,6 poena, na 88,8.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

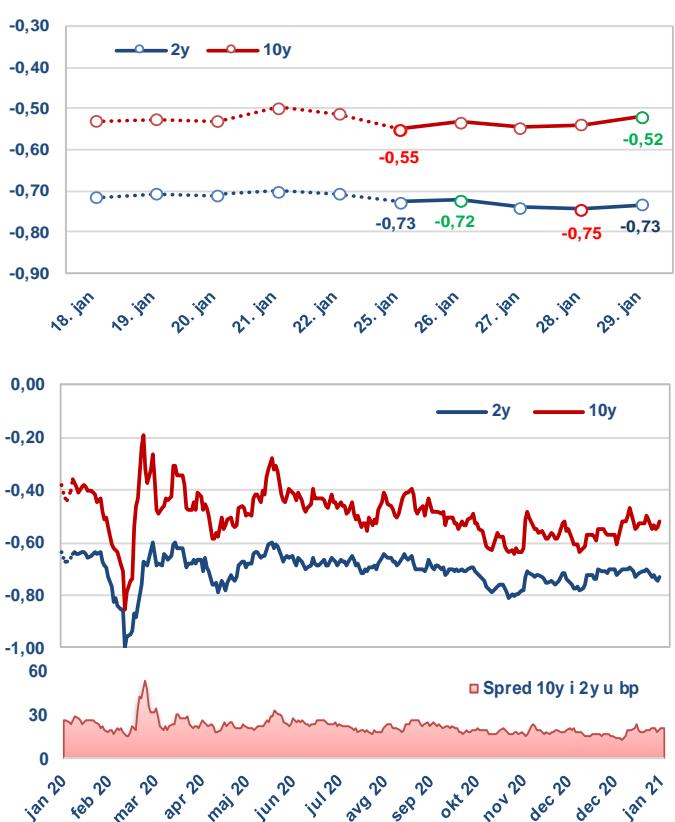
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
IFO indeks poslovne klime, Nemačka	Jan.	91,4	90,1	92,2
Stopa inflacije, YoY, Nemačka, preliminarno	Jan.	0,5%	1,6%	-0,7%
Stopa rasta BDP-a, QoQ, Nemačka, preliminarno	T4	0,0%	0,1%	8,5%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabralih zemalja u razvoju

2.1

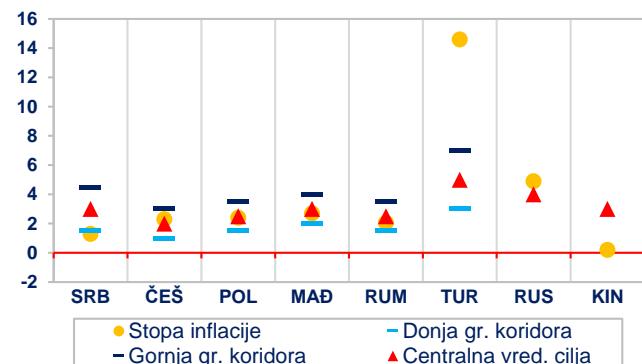
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj T1, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10. 12. 2020.	11. 2. 2021.	1,00
Češka (CNB)	0,25	-0,75	7. 5. 2020.	4. 2. 2021.	0,25
Poljska (NBP)	0,10	-0,40	28. 5. 2020.	3. 2. 2021.	0,10
Mađarska (MNB)	0,60	-0,15	21. 7. 2020.	23. 2. 2021.	0,60
Rumunija (NBR)	1,25	-0,25	15. 1. 2021.	9. 2. 2021.	-
Turska (CBRT)	17,00	2,00	24. 12. 2020.	18. 2. 2021.	17,00
Rusija (CBR)	4,25	-0,25	24. 7. 2020.	12. 2. 2021.	4,25
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T1 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu anketa iz novembra i decembra 2020., osim za NBS, NBP, CBRT, CBR i PBoC (ankete iz januara).

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Mađarske je na sastanku održanom 26. januara **zadržala referentnu stopu na nepromjenjenom nivou, 0,60%**, pri čemu su predstavnici nakon sastanka još jednom ponovili da je ova banka privržena ostvarivanju cenovne stabilnosti tokom pandemije virusa korona, kao i da će upotrebiti odgovarajuće instrumente ako se promene inflacioni izgledi u Mađarskoj. Takođe, istakli su da su spremni da prošire program kupovine državnih HoV, tako da se obuhvate i HoV s rokom dospeća kraćim od deset godina, kao i da će preusmeriti deo likvidnih sredstava iz instrumenta kolateralizovanih pozajmica u program kupovine državnih HoV.

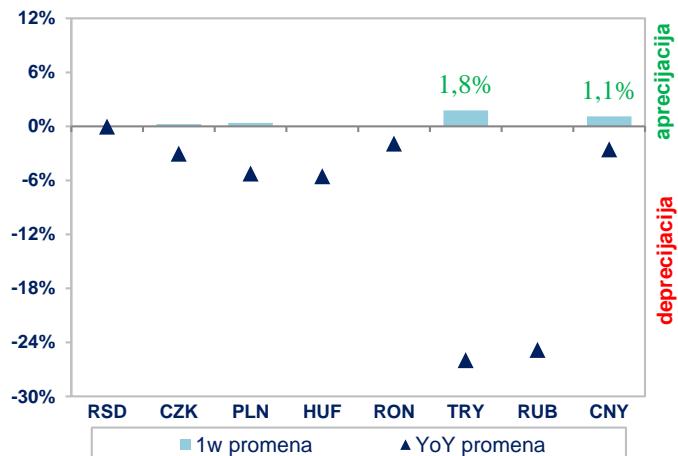
Slovenija je 27. januara na međunarodnom tržištu prvi put emitovala evroobveznicu ročnosti 60 godina, u iznosu od 500 mln evra, dok je tražnja investitora iznosila preko 4,5 mld evra. Prodaja je realizovana po stopi prinosa od 0,70%, uz kuponsku stopu od 0,6875%. Ako se ima u vidu emisija desetogodišnjih i reotvaranje tridesetogodišnjih evroobveznica od 5. januara (ukupno 2,0 mld evra), Slovenija je samo u prvom mesecu 2021. godine prodajom hartija na međunarodnom tržištu prikupila 2,5 mld evra.

Tokom izveštajnog perioda **objavljena je stopa rasta industrijske proizvodnje u Rusiji, Poljskoj i Hrvatskoj**, koja je u decembru 2020. godine bila na nivou od **-0,2% YoY, 11,2% YoY i 0,3% YoY**, respektivno (novembar 2020: -1,9% YoY, 5,4% YoY i -1,7% YoY, respektivno). Na povećanje stope rasta industrijske proizvodnje u navedenim zemljama prvenstveno je uticalo delovanje efekta baze. Takođe, **objavljena je stopa rasta BDP-a Poljske**, koja je, prema **preliminarnim podacima, u 2020. godini iznosila -2,8% YoY**, pri čemu su glavni faktori koji su uticali na ekonomsku aktivnost smanjenje domaće tražnje i potrošnje domaćinstava, dok je u suprotnom smjeru delovalo povećanje javne potrošnje.

PMI kompozitni indeks u Kini smanjen je sa 55,1 u decembru na 52,8 u januaru. PMI indeks proizvodnog sektora Kine u januaru je iznosio 51,3 (decembar: 51,9 / očekivano: 51,6), pri čemu je segment novih izvoznih porudžbina ostao iznad nivoa od 50,0, ukazujući na to da bi kineska proizvodnja i za domaće, i za međunarodno tržište ipak trebalo da nastavi s rastom u narednim mesecima. Znatnije smanjenje je zabeleženo kod PMI indeksa za sektor usluga, koji je u januaru iznosio 52,4 (decembar: 55,7 / očekivano: 55,0), pri čemu je najveći pad zabeležen u segmentu putovanja, ugostiteljstva i zabave.

2.3

Promena lokalnih valuta izabralih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi desetogodišnjih državnih obveznica u lokalnoj valuti

	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	2,673	-0,6	-22,8
Češka	1,336	6,6	-16,4
Poljska	1,150	-5,5	-107,1
Mađarska	2,322	6,5	20,0
Rumunija	2,679	-4,8	-150,8
Turska	12,570	-33,0	263,0
Rusija	6,265	-0,5	3,5
Kina	3,181	5,8	18,9

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda, cena zlata je zabeležila pad od **0,20%**. Ona se kretala u rasponu od 1.839,51 do 1.858,33 dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na pad cene zlata tokom posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: povećane sumnje u brzinu i veličinu fiskalnih podsticaja u SAD, što je smanjilo privlačnost zlata kao zaštite od inflacije, opreznost investitora pred sastanak *FOMC-a* (održan 26. i 27. januara), koji nije preduzimali značajnije akcije, povremeno jačanje vrednosti dolara, kao i objavljivanje dobrih poslovnih rezultata velikih kompanija na Volstritu, što je uticalo na zlato kao sigurno utočište.

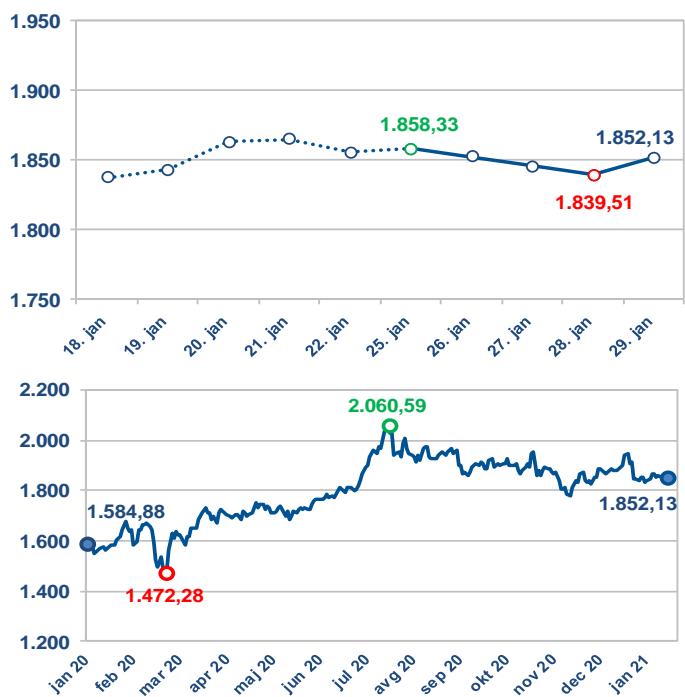
Cena zlata zabeležila pad od 0,20% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.852,13 USD/Oz

Na rast cene zlata krajem posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: tokom konferencije za novinare nakon sastanka *FOMC-a*, između ostalog, poslata je siva slika o brzini oporavka ekonomije SAD, nastavljeno je zatvaranje ekonomija širom sveta, uz brojne zastoje u distribuciji vakcina i procesu vakcinacije.

MMF je upozorio da vlade i centralne banke moraju održavati svoje programe spasavanja ekonomija od pandemije ili će rizikovati da izazovu krah berzi. Ograničeni pristup vakcinalama u rizičnim ekonomijama predstavlja opasnost za globalnu finansijsku stabilnost jer bi njihova nestaćica mogla otežati ekonomski oporavak, posebno u zemljama s niskim prihodima.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda, zabeležen je rast cene nafte tipa brent od **0,16%** koja se kretala u rasponu od 54,77 do 55,53 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na rast cena nafte tokom posmatranog perioda uticali su sledeći faktori: pridržavanje ograničenja proizvodnje od strane zemalja grupe *OPEC+*, planovi Rusije da u februaru smanji izvoz i tranzit nafte iz svojih luka za 19%, tri od šest investicionih banaka (*Credit Suisse, ING i BNP Paribas*) odlučile su da zaustave finansiranje trgovine sirovom naftom iz Ekvadora (nakon pritiska javnosti da se zaštitи amazonска prašuma), kao i izveštaji Američkog instituta za naftu (*API*) i Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o padu zaliha nafte i naftnih derivata u SAD. Pored toga, pojačani su i napadi pirata na brodove u Gvinejskom zalivu zapadne Afrike (pirati su prošle godine oteli 130 pomoraca u 22 odvojena incidenta na morima širom sveta).

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.

Cena nafte zabeležila rast od 0,16% i na kraju posmatranog perioda iznosila 54,85 USD/bbl

Na povremenim padima cena nafte u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: pad tražnje za naftom u Kini (rast inficiranih i preporuke vlasti da se ne putuje pred novu lunarnu godinu), spora distribucija i vakcinacija, obnovljena zatvaranja ekonomija, saopštenje Međunarodne agencije za energetiku (*IEA*) o novoj globalnoj komisiji koja će se baviti uticajem na zaposlenost i društvo prelaskom na obnovljive izvore energije s trenutne prerade fosilnih goriva, kao i rekordan nivo izvoza nafte iz Irana i Venecuele i poređ sancija SAD.